

פרט וכלל רבדים של אמנות

רשמי ביקור בתערוכת בית הספר "אמן" בירושלים

הכבשים - מאת הדר משען, מיצג אמנותי

ציור פחם של איילה צור

פרט וכלל, שאין זה יכול בלא זה, שזה משלים את זה, וכולם נותנים כתף למטרה אחת משותפת. ועם המיצגים מגיעות התובנות, התהיות, התמיהות השאלות וההארות, שהרי מהו חלקו של היחיד בתוך הציבור? האם הוא משועבד אליו, או ניזון ממנו? האם הציבור הוא אוסף של פרטים או משהו חזק פי כמה?

שאלות אלו ואחרות המשכנו לשאול את עצמנו עת הבטנו במוצגים בתערוכה מיוחדת במינה, תערוכת בית הספר "אמן". בית ספר זה, הפועל בשקט וביסודיות, הוא בית לאמניות חרדיות החפצות ללמוד מגוון שיטות וטכניקות בנושא בו בחרו, להשתלם ולהוציא מתוכן את הטוב ביותר. אמנות פלסטית, צילום, צורפות, קרמיקה ואמנות המזון הם נושאים הנלמדים מאספקטים שונים ברמה גבוהה. חשוב לציין כי בית הספר פועל על טהרת הקודש בהכוונתו ובעידודו של הגר"י גנס שליט"א.

צילום - מאת רחלי סיטון

מילים! מנגד, על הקיר - בחרה אמנית אחרת להעניק לנו מבט מחודש. הכלל היו גגות ירושלמיים, מאוחדים בהרמוניה של איש אחד ולב אחד, עומדים צפופים ומשתחווים - כל אחד לעצמו, ותוך תוכו בית יהודי! עוזה של האומה... נרות של שבת הם מוצג מלא רגש, וכאן הם מגיעים כל אחד מעבר אחר, מתלכדים יחד למשפחה אחת במעין פיתול המזכיר את גזעו של עץ הזית. אחר הם פונים להם הצידה, לשמש בית קיבול לנר שבת של שמן זית זך. הצילומים של רחלי לוקחים אותנו אל פרשנות אחרת, שונה מן היתר. "הבחוש נראה מאיים, זר ומנוכר", מסבירה גב' טלי צדק, רכזת מגמת הצילום, "אפשר לראות בחלק מהתמונות כיצד הצילום בחשיפות ארוכות יוצרת גוונים שבדרך רגילה לא ניתן להגיע אליהם". דרך הצילום חיפשו התלמידות דברים מרגישים ודברים שגורמים להרגיש, ואלו תרמו להן להבנת עצמן.

"פרט וכלל" נבחר כפרויקט הסיום של השנה. מדהים היה להביט במגוון העבודות המנסות לבדוק את יחסי הגומלין בין הפרט והכלל מהיבטים שונים. את תוצאות החשיבה והפולמוס בנושא ניתן היה לראות בין מוצגי האמנות בתערוכה המרשימה.

הכבשים החזירו אותי אל נופי ילדותי. הן היו נשפכות מן ההר ועמן הרועה, כדמות צפה על גלי הצמר הלבן. אלא שכאן, בתערוכה היו הכבשים אחרות, קפואות בתנוחות שונות, רגליהן מקופלות תחתיהן ללא יכולת תזוזה. כבשים לבנות משלג. וביניהן, במרכז, אחת ויחידה, דומה לכולן בצורתה אך צבעה - שחור. כבשה שחורה? תהינו...

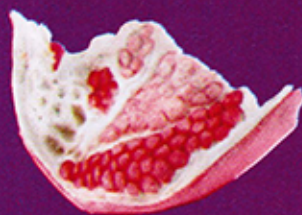
אלא שהיא, השחורה הדחוויה עמדה ניצבת על ארבע רגליים, דרוכה לפעולה. מה חשב כלל העדר על האחת? האם זו השיה האובדת? מחשבות מול מיצג שאומר הרבה - בלי

אמנות - מאת נטלי

קרמיקה - מאת מרב מרשה

צורפות - מאת יהודית קורן

מנזרות נייר - מאת יעל דיקמן

הצורפות, "מספרת גב' עדי גרינשטיין ראש המגמה, "ביקשנו להקנות לתלמידות גם טכניקות כפי שמלמדים בקורסים של משרד העבודה וגם עיצוב כפי שמלמדים בבתי ספר לאמנות. טכניקה קל לתפוס אבל עיצוב לא. הצגנו בתערוכה גם תרגילי עיצוב כדי שתלמידות חדשות יבינו שמדובר בשפה חדשה...

"כשהתחלנו להציג תערוכות סוף שנה לא תמיד היה נושא מרכזי, מספרת גב' דליה אריאלי, ראש המגמה לאמנות פלאסטית, "והפעם חשבנו שנכון לבחור נושא רחב שכל המגמות יוכלו להתייחס אליו והוא יובע בטכניקות שונות. השנה היה הנושא פרט וכלל, כשכל אחת מן התלמידות לקחה זאת לכיוון שלה. היפה ביותר היה לראות כיצד הבנות, שהן מחוברות לחיים שלהן, נתנו לזה פן יהודי שורשי ועמוק."

מגזרת נייר מתפתלת בנתה מול עינינו המשתאות בית כנסת המקבץ את המתפללים מי מלימודו, מי מעבודתו. הם הולכים להפוך חלק מכלל, אחר כך ישובו איש איש למקומו. אבל כשירה השעון פעם נוספת את השעה - ישובו ויתכנסו עוד פעם לאגודה אחת. המגזרת שביסודה היא דו ממדית, הפכה כן כבמטה קסם לתלת ממדית, כשהמראות הקסומים מציצים זה דרך זה ומשדרים את תחושת חלל בית הכנסת. נייר גזור, מדויק וענוג, ובינות לחורים, ומתוך הרווחים - מסרים...

הרימון - יצירת קרמיקה דוממת - יצר מולו "פקק תנועה". דומה כי בכל אחת הוא עורר נימים חבויות, רגשות, זכרונות - - וקליפתו מה היא עליה? בינתיים עמדה לה מן הצד, רומזת במעט גרגרים שנתרו קליפה - אבל של רימון. עולם התכשיטנות משך אותו. "כשפתחנו את מגמת